

Реалізацію реформи шкільного харчування у громадах обговорили в Черкасах

29.9.2026 - | Урядовий портал

Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко взяв участь у зустрічі в форматі діалогу з громадами Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України, яка відбулася у Черкасах. До заходу також долучилися близько 50 міських голів - керівників обласних центрів та великих міст України.

«Цей навчальний рік особливий. У ньому вже всі учні шкіл мають отримати безплатні гарячі обіди. До цього нового етапу реформи шкільного харчування держава та команда реформи послідовно йшли попередні роки, змінюючи стандарти й застарілу рецептуру, оновлюючи кухні, харчоблоки. Безплатні обіди почали отримувати спершу учні початкової школи по всій країні. Потім - усі школярі прифронтових регіонів. Тепер на черзі кожна дитина в кожній комунальній школі. Держава встановила норми і дала кошти. А ось кожне конкретне меню, закупівлі й спосіб організації харчування визначають на місцях уже школи та громади. Це свобода. Але водночас це й відповідальність. Бо якість страви - не лише дотримання нормативів. Тут є ще один інгредієнт - небайдужість», - наголосила ініціаторка реформи шкільного харчування, перша леді України Олена Зеленська.

Учасники обговорили реалізацію реформи на місцях та ознайомилися з успішними кейсами її впровадження: у Черкаській гімназії № 9 ім. О. М. Луценка, де коштом міського бюджету оновили харчоблок, та Черкаської ЗОШ № 26 ім. І. Ф. Момота, де модернізацію харчоблоку здійснили із залученням коштів державної субвенції, а додатковий простір для харчування дітей облаштували за кошти міського бюджету. Крім того, освітяни поділилися практичним досвідом організації харчування учнів 1-11 класів в умовах розширення охоплення безкоштовною гарячою їжею, а також - роботи харчоблоків та їдалень.

«Реформа шкільного харчування є інвестицією не лише у фізичне здоров'я дітей, а й у їхню здатність навчатися, адаптуватися до стресу та повноцінно розвиватися. Школа має бути безпечним середовищем, де дитина отримує якісне гаряче харчування та умови, які підтримують її здоров'я й добробут і роблять простішим здоровий вибір їжі. Нові стандарти харчування, оновлені меню, сучасні підходи до організації харчування та навчання працівників шкіл допомагають формувати здорові звички, які зберуться й у дорослому житті», - сказав Віктор Ляшко.

Постійний стрес, повітряні тривоги, вимушене переміщення, тривала розлука з близькими та порушення звичного освітнього процесу призводять до зростання тривожності, емоційного виснаження, порушень сну та труднощів із концентрацією уваги. За оцінками ВООЗ, психологічної підтримки можуть потребувати 9,6 мільйона українців, а діти залишаються однією з найбільш вразливих груп. У UNICEF наголошують: 1,5 млн українських дітей перебувають у зоні ризику розвитку психічних розладів або вже стикаються з їхніми проявами.

Крім того, реформа шкільного харчування - це один із найефективніших інструментів профілактики неінфекційних захворювань і підтримки фізичного розвитку дітей. Це критичне питання, адже 9 із 10 передчасних смертей в Україні спричинені неінфекційними захворюваннями. 60% із них - внаслідок серцево-судинних хвороб.

За даними дослідження STEPS, проведеного у 2019 році, в Україні понад 60% дорослих мають надлишкову масу тіла, 87% споживають більше солі, ніж рекомендує ВООЗ, а дві третини населення не вживають достатньо овочів і фруктів. Проблема також стосується дітей. За даними дослідження COSI (2024), надлишкову масу тіла мають 25% хлопчиків і 21% дівчаток, ожиріння – 9% дітей, а кожна третя дитина не має достатньої інтенсивної фізичної активності.

З 1 вересня за ініціативи Президента України Володимира Зеленського, першої леді Олени Зеленської та Уряду програма безоплатного гарячого харчування була розширена на дітей з 1 до 12 класів, які навчаються в очному або змішаному форматах. Програмою охоплено близько 3 млн дітей, а на її реалізацію у 2026 році передбачено 14,4 млрд грн.

Трохи раніше – були оновлені вимоги до організації харчування з урахуванням викликів воєнного часу. Оновлені правила дають школам більше гнучкості, але не знижують вимог до безпечності харчування. За потреби організувати прийом їжі можна не лише в їдальні, а й в інших приміщеннях. Головна мета – не змінити стандарти якості, а забезпечити рівний доступ до гарячого харчування для всіх дітей. Завдяки оновленим правилам школи зможуть безперервно реалізовувати програму безоплатного харчування навіть за складних умов, пов'язаних із війною.

<https://www.kmu.gov.ua/news/realizatsiiu-reformy-shkilnoho-kharchuvannia-u-hromadakh-obhovoryly-v-cherkasakh>